

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, 16 listopada 2012 r.

DPrC-IV-051-1/12

Dot.: Ldz. ZG/219/2012

Pan
Wiesław Żurawski
Przewodniczący Zarządu Głównego
Niezależnego Samorządnego
Związku Zawodowego
Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa

SSA
WZ

Sumowmy Perie Przewodny!

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 października 2012 r., znak: j.w., dotyczące niemożności orzekania przez komisje lekarskie o stopniu uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza Służby Więziennej ze względu na brak szczegółowego wykazu określającego procentowe normy uszczerbku na zdrowiu, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 13 sierpnia 2010 r., określiła samodzielnie zasady przyznawania jednorazowego odszkodowania funkcjonariuszowi, który wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu. Wobec funkcjonariuszy Służby Więziennej zostało wyłączone stosowanie ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji (Dz. U. Nr 53, poz. 345, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

Zgodnie z art. 118 ust. 6 powołanej ustawy o Służbie Więziennej funkcjonariuszowi przysługuje jednorazowe odszkodowanie w wysokości 70%

miesięcznego najniższego uposażenia zasadniczego funkcjonariusza należnego w dniu wydania decyzji w sprawie odszkodowania, za każdy procent uszczerbku na zdrowiu. O uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza wskutek wypadku lub choroby orzekają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (art. 118 ust. 16 w związku z art. 110 ustawy o Służbie Więziennej).

Właściwość tych komisji i tryb postępowania są określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1991 r. w sprawie właściwości i trybu postępowania komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 79, poz. 349, z późn. zm.), które ma zastosowanie także do kandydatów do Służby Więziennej jak i do funkcjonariuszy Służby Więziennej. Zgodnie z tym rozporządzeniem komisje lekarskie orzekają m. in. o stopniu uszczerbku na zdrowiu spowodowanym wypadkiem lub chorobami pozostającymi w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby. Zgodnie z § 15 ust. 1 wymienionego rozporządzenia, o stopniu uszczerbku na zdrowiu spowodowanym wypadkiem lub chorobą, pozostającymi w związku ze szczególnymi warunkami lub właściwościami służby komisje lekarskie orzekają na podstawie odrębnych przepisów, tj. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1973 r. w sprawie ustalania stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej ze służbą wskutek wypadku lub choroby (Dz. U. Nr 11, poz. 83, z późn. zm.). Zgodnie z tym rozporządzeniem komisja lekarska wydaje orzeczenie o stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu na podstawie bezpośredniego badania funkcjonariusza oraz na podstawie dokumentacji lekarskiej, protokołu powypadkowego i innych dokumentów dotyczących w szczególności przebiegu i warunków pełnienia służby. Orzeczenie komisji lekarskiej, dotyczące ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu powinno zawierać rozpoznanie lekarskie, określenie stopnia uszkodzenia czynności naruszonego organu, narządu albo układu łącznie z towarzyszącymi powikłaniami, a także określenie procentowego stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz ustalenie, czy stwierdzony trwały uszczerbek na zdrowiu pozostaje w związku ze służbą wskutek wypadku lub choroby związanej ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby. Orzeczenie powinno ponadto zawierać szczegółowe uzasadnienie oraz pouczenie

o prawie wniesienia odwołania, ze wskazaniem terminu do wniesienia i komisji lekarskiej właściwej do rozpatrzenia odwołania.

Kwestie dotyczące wydawania przez komisje lekarskie orzeczeń o uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Więziennej wskutek wypadku lub choroby, z których tytułu przysługuje odszkodowanie, zostały zatem szczegółowo uregulowane powołanymi wyżej przepisami.

Odnosząc się do wskazywanego przez komisje lekarskie braku wykazu ustalającego normy oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu, jako przeszkody uniemożliwiającej wydawanie orzeczeń o stopniu uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Więziennej, należy wskazać, iż upoważnienia ustawowe zawarte w art. 118 ust. 14, 15 i 18 ustawy o Służbie Więziennej nie delegują tej kwestii do uregulowania rozporządzeniami. Tym bardziej nieuprawnione jest oczekiwanie przez komisje lekarskie na przepisy wykonawcze do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 sierpnia 2010 r. w sprawie wykazu chorób, z tytułu których funkcjonariuszowi Służby Więziennej przysługuje jednorazowe odszkodowanie (Dz. U. Nr 147, poz. 989). Dalsze przekazanie spraw do uregulowania (nieobjętych zakresem upoważnienia ustawowego) nawet przez ten sam organ stanowiłoby niedozwoloną konstytucyjnie subdelegację.

Funkcjonujący w obrocie prawnym wykaz ustalający normy oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu, z którego korzystają komisje lekarskie, został określony w formie obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1973 r. jako „wykonanie” normy zawartej w § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1973 r. w sprawie ustalania stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej ze służbą wskutek wypadku lub choroby (Dz. U. Nr 11, poz. 83, z późn. zm.). Jakkolwiek wskazane rozporządzenie stanowi źródło prawa powszechnie obowiązującego to, zdaniem Ministerstwa Sprawiedliwości, takiego charakteru nie posiada przedmiotowy wykaz. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1973 r. zostało wydane na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji (Dz. U. Nr 53, poz. 345, z późn. zm.), który przekazał do uregulowania w rozporządzeniu sposób ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy oraz związku śmierci funkcjonariuszy ze służbą wskutek wypadku

lub choroby. Do zakresu spraw przekazanych do uregulowania nie należy określenie przez organ wydający rozporządzenie norm oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu. Minister Spraw Wewnętrznych określił sposób ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu, natomiast, w opinii Ministerstwa Sprawiedliwości, ustalenie wielkości stopnia tego uszkodzenia powinno wynikać z medycznej wiedzy lekarzy wchodzących w skład komisji lekarskich i wielkość ta powinna być ustalana na podstawie lekarskiej oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Powstały w praktyce problem dotyczy braku uregulowań ułatwiających orzekanie przez komisje lekarskie podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych o stopniu uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza Służby Więziennej (brak szczegółowego wykazu określającego procentowe normy uszczerbku na zdrowiu).

Jak wyżej wywiedziono, kwestie dotyczące trybu wydawania przez komisje lekarskie orzeczeń o uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Więziennej wskutek wypadku lub choroby są uregulowane.

W wykonaniu upoważnień zawartych w art. 118 ust. 14, 15 i 18 ustawy o Służbie Więziennej Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenia w sprawie:

- 1) ustalania okoliczności i przyczyn wypadków i chorób pozostających w związku z pełnieniem służby w Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 145, poz. 978);
- 2) postępowania dotyczącego przyznawania odszkodowań i zwrotu kosztów zaopatrzenia w wyroby medyczne funkcjonariuszom Służby Więziennej (Dz. U. Nr 142, poz. 957);
- 3) wykazu chorób, z tytułu których funkcjonariuszowi Służby Więziennej przysługuje jednorazowe odszkodowanie (Dz. U. Nr 147, poz. 989).

Wymienione rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości nie określają norm oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu. Upoważnienia ustawowe, na których podstawie zostały wydane powyższe rozporządzenia, nie zawierają bowiem w zakresie spraw przekazanych do uregulowania kwestii określenia przez Ministra Sprawiedliwości wykazu ustalającego procentowe normy uszczerbku na zdrowiu. W postępowaniu racjonalnego ustawodawcy znajduje się uzasadnienie takiej regulacji. Jak wyżej wskazano, procentowe ustalenie stopnia uszczerbku na zdrowiu powinno należeć wyłącznie do lekarzy wchodzących w skład komisji lekarskich.

Niektóre komisje lekarskie podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych zaczęły jednak odmawiać orzekania w zakresie określania wysokości uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Tymczasowemu rozwiązaniu tego problemu miało służyć zawarte w dniu 22 lutego 2012 r. Porozumienie między Ministrem Sprawiedliwości a Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie orzekania o stanie zdrowia funkcjonariuszy Służby Więziennej przez komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Celem porozumienia jest m. in. przyjęcie, iż komisje lekarskie będą ustalać procentowy uszczerbek na zdrowiu funkcjonariusza Służby Więziennej na podstawie wykazu ustalającego normy oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu stosowanego przy orzekaniu w stosunku do funkcjonariuszy służb mundurowych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Porozumienie powyższe w dniu 27 lutego 2012 r. zostało przesłane do Departamentu Zdrowia w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych z prośbą o przekazanie komisjom lekarskim Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w celu jego stosowania w sprawach związanych z orzekaniem o stanie zdrowia funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Kopia Porozumienia została też przesłana do wiadomości wszystkich jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.

Komisje lekarskie wznowiły orzekanie o stopniu uszczerbku na zdrowiu w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Dostrzegając jednak pewne wątpliwości związane z przyczynami odmowy ustalania przez komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych procentowego uszczerbku na zdrowiu w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej uprzejmie informuję, iż ostateczne uregulowanie przedmiotowej kwestii wymaga zmiany ustawy o Służbie Więziennej. Propozycja stosownej nowelizacji ustawy o Służbie Więziennej została zgłoszona przez Ministra Sprawiedliwości w ramach prowadzonego przez Ministra Spraw Wewnętrznych projektu założeń ustawy o funkcjonowaniu komisji lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Propozycja polega na dodaniu w art. 118 ustawy o Służbie Więziennej upoważnienia dla Ministra Sprawiedliwości do określenia w drodze rozporządzenia wykazu norm maksymalnego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Więziennej, stanowiących podstawę do ustalenia stopnia tego uszczerbku.

Projekt założeń ustawy o funkcjonowaniu komisji lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw znajduje się na etapie prac stałego komitetu Rady Ministrów.

Z wyrazami poważnymi

[Handwritten signature]

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych

Minister
Spraw Wewnętrznych